

вісник Ужгородського національного університету: Серія Право. 2017. Вип. 42. С. 16–22

7. Prensky Marc. Digital Natives, Digital Immigrants // On the Horizon. – NCB University Press, Vol. 9 No. 5, October 2001. С. 1–15

8. Sweeney R. Millennial behaviors and demographics// Newark: New Jersey Institute of Technology. 2006. S. 27–35

REFERENCES

1. *Kontsepsiia rozvytku anhliiskoi movy v universytetakh*. [The concept of English language development in universities].

2. *Korzystanie z Internetu*. (2019). [Komunikat z badań].

3. Krysylov, V. A., Makarova, Yu. A. (2013). *Tendentsii vprovadzhennia informatsiinykh tekhnolohii ta suchasnykh tekhnichnykh zasobiv u navchalnyi protses*. [Trends in the introduction of information technology and modern technical means in the educational process].

4. Malychin, O., Havrylenko, A. (2018). *Dydaktychni umovy formuvannia indyvidualnykh stratehii navchannia filolohichnykh spetsialnosti*. [Didactic conditions for the formation of individual strategies for teaching philological specialties].

5. Moroz, V. M., Yoltukhivskiy, M. V., Vlasenko, O. V. (1998). *Formuvannia zadumu rukhu ta yoho realizatsiia*. [Formation of the plan of movement and its realization]. Vinnytsia-Kyiv.

6. Politskiy, V. S. (2017). *Informatsiine suspilstvo v Ukraini: vid zarodzhennia do sohodennia*. [Information society in Ukraine: from its origin to the present]. Uzhhorod.

7. Prensky, Marc. (2001). *syfrovii tubil'tsi, tsyfrovii immihranty // Na horyzonti*. [Digital Natives, Digital Immigrants. On the Horizon].

8. Sweeney, R. (2006). *Tysyacholitnyia povedinka ta demohrafiya*. [Millennial behaviors and demographics]. New Jersey.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

МЕХЕДА Аліна Миколаївна – кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри суспільних наук, інформаційної та архівної справи Центральноукраїнського національного технічного університету.

Наукові інтереси: методика викладання іноземних мов, інноваційні методи навчання англійської мови.

СНІСАПЕНКО Ірина Євгенівна – кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри англійської мови та методики її викладання Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.

Наукові інтереси: інноваційні методи навчання англійської мови, історична граматика англійської мови.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

MEKHEDA Alina Mykolayivna – Candidate of Pedagogical Sciences, Senior Lecturer, Department of Social Sciences, Information and Archival Affairs of the Central Ukrainian national technical University.

Circle of scientific interests: methods of teaching foreign languages, innovative methods of teaching English.

SNISARENKO Iryna Yevheniyivna – Candidate of Philological Sciences, Associate Professor, head of the Department of English and methods of its teaching, Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University.

Circle of scientific interests: innovative methods of teaching English, historical grammar of the English language.

Стаття надійшла до редакції 14.01.2020 р.

УДК 371. 339

DOI: 10.36550/2415-7988-2020-1-188-127-130

НЕГРЕБЕЦЬКА Ольга Миколаївна –

кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри музичного мистецтва і хореографії Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2947-0362>
e-mail: ua777olgas@gmail.com

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ТУРИЗМУ ШКОЛЯРІВ, ЯКИЙ ПОВ'ЯЗАНИЙ З ВИВЧЕННЯМ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ УКРАЇНИ

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Формування високих духовних потреб, широких професійних інтересів і глибоких знань майбутніх викладачів загальноосвітніх

закладів є головною метою вищої педагогічної освіти. Із змінами соціальної ситуації в державі, з стрімким розвитком засобів масової комунікації, культурних переваг сучасної молоді, змінюються зміст та

форми підготовки студентів педагогічних вузів музичних спеціальностей, відображаючи динаміку розвитку сучасного суспільства. Разом з тим природньо, що різні новації освіти не повинні перекреслювати важливі, домінантні напрямки в розвитку вітчизняної вищої школи, її пріоритети, до яких слід віднести підготовку майбутніх учителів музики до професійної діяльності, яка буде спрямована на вихованні у майбутнього покоління патріотизму, гуманізму, духовно-моральної цілісності, відповідальності за майбутнє своєї держави. Разом з цим, актуальним є пошук таких нових форм праці, які з одного боку є традиційними по відношенню до цінностей культури України, а з іншого є цікавими для школярів, погляди яких розвиваються в умовах розвитку інформаційних технологій.

Освоєння національного надбання, яким є пам'ятки української художньої культури в різноманітті творів музики та літератури, архітектури та живопису, скульптури та театру, з метою передачі особистого досвіду майбутнім поколінням, є однією з актуальних задач вищої, в тому числі музично-педагогічної освіти.

Слід підкреслити, що вчитель музичного мистецтва в сучасній загальноосвітній школі, як правило, є організатором різноманітної виховної роботи: концертів, театральних вистав, свят, екскурсій та ін. Однак в дослідженнях ці особливості професійної діяльності педагога-музиканта виявлені на недостатньому рівні. Науковці, які займаються проблемами вищої музично-педагогічної освіти, приділяють увагу структурно-змістовним компонентам музично-педагогічної діяльності, специфіці формування методологічної культури вчителя музики, проблемам виконавської майстерності, світоглядній культурі вчителя, музично-історичній підготовці студентів, формуванню художньої культури особистості педагога-музиканта.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У праці Федорченко В. К. та Дьорової Т. А. розкриті всі етапи розвитку туризму з періоду проживання кімерійців, потім скіфів в північнопричорноморських степах України, життя південних територій України, Середньовіччя і до сьогодення. Вони зазначають, що прототипом туризму в Україні було мандрівництво від давніших давен [3].

Метою статті є пошук нових шляхів застосування культурологічних знань педагогів-музикантів, які б відповідали

сучасним напрямкам в розвитку педагогічної думки та культурним традиціям української спільноти.

Виклад основного матеріалу дослідження. Ми пропонуємо розглянути у зв'язку з цим використання для виховання школярів вивчення Української культури різних епох з давніх давен до сьогодення, завдяки організації туризму школярів різними куточками нашої країни. Становлення туризму як феномену сучасного життя веде свій початок з XIX століття з багатьох причин, серед яких дослідники виокремлюють: розвиток промисловості, науки та техніки, які потребують нової швидкості, нових засобів руху; розвитку швидких та достатньо надійних транспортних засобів, які призвели до розширення географії подорожей, в тому числі за рахунок освоєння нових територій за океаном – Новий Світ та ін.; розвиток промислового виробництва, який сприяв зростанню міст і формуванню розшарування міського населення, яке привело до зміни стереотипів життєвого устрою і до переоцінки відношення до подорожей; потреба в організованому відпочинку, яка обумовлена погіршенням стану фізичного та психологічного здоров'я міського населення; підвищення мобільності населення, що призводить до розвитку системи гостинності та появи нових видів послуг.

У наш час під «туризмом» розуміється тимчасовий виїзд особи з місця постійного проживання в оздоровчих, пізнавальних, професійно-ділових чи інших цілях без здійснення оплачуваної діяльності в місці перебування.

Багато відомих історичних постатей відвідало і в подальшому залишило оповідання, з яких ми знайомимся з історією життя і розвитку нашої нації, культурних традицій, зв'язки та взаємодію з іншими державами та народами. Про розвиток багатьох сфер життя людей, про розвиток державоутворення, про вплив і взаємодію культур і традицій інших народів з давніх часів до наших днів.

Геродот Галікарнаський, давньогрецький історик, якого Ціцерон назвав «батьком історії», докладно описує устрій життя, природні багатства, звичаї та обряди. Також цей ранній період розвитку нашої історії згадується в античних джерелах, працях Геродота, Страбона, Плінія Старшого та інших.

Вітчизняний туризм можна простежити починаючи з X століття. З писемних джерел

можна дізнатися, що давньоруська держава підтримувала зв'язки з Візантією, Польщею, Угорщиною, Францією, Німеччиною, скандинавськими країнами і народами в різних галузях торгівлі та співробітництва. Цінну інформацію про наш народ містять твори арабських мандрівників Ібн-Хордадбега («Книга шляхів для пізнання держав»), Ахмеда Ібн-Фадлан («Книга»), описи Аль-Масуді, Ібн-Дастом («Книга добрих скарбів»), починаючи з VIII по X століття.

Під час татарської навали Україною мандрували мало і починають писати про наші краї починаючи з XV століття мандрівники, які подорожували із Західної та Південної Європи на Схід. Видатні французи, німці, італійці, англійці, шотландці, датчани, шведи, голландці, сирійці описують Україну із захопленням.

Досліджуючи історію подорожей іноземних мандрівників розумієш, що вона є підтвердженням прояву неабиякого інтересу до України з боку держав і народів Європи та Азії, а їх описи містять неоціненні відомості про географічні, історичні особливості нашої країни в різні історичні епохи.

Українці теж мандрували світом, відвідували країни Західної Європи, Близького Сходу. Українські купці рушали у пошуках нових торговельних шляхів. Київські князі здійснювали завойовницькі походи в сусідні держави.

Не можна не сказати про активну участь українців у географічних дослідженнях різних районів нашої Землі. Найбільш відомі з них у всьому світі: Пржевальський М. М. (у результаті його досліджень на карті Центральної Азії з'явилися гірські хребти Алтин-Таг, Гумбольдта, Руський, Колумба, Пржевальського та ін., відкрив 218 нових видів флори.) та Миклухо-Маклай М. М., який є автором понад 160 наукових праць з антропології, географії та етнографії. Вони досліджували Центральну Азію, Нову Гвінею, Філіппіни, Австралію та ін.

Другим етапом розвитку туризму, завдяки світовим тенденціям індустріального розвитку стає організований туризм [1, с. 175]. Відмінністю України була її залежність від геополітичних сусідів, якими були Росія та Австрія. Тому і процеси, які відбувалися в Російській імперії відкладали відбиток на характер туризму в цей час.

Наступний крок – розвиток краєзнавчого туризму, який відбувається на межі XIX–XX століть [2, с. 129]. У 1921 р. І. Крип'якевич заснував «Гурток любителів Львова». Успішно розвивається і випуск туристично-

краєзнавчої літератури. З 1925 р. починає друкуватися часопис «Туристичне краєзнавство», «Провідник по Карпатах». У 1939 р. вперше відбувся туристичний салон-виставка «Куди їхати на дозвілля».

Краєзнавчий туризм – це та частина туризму, яка допоможе дослідити та застосувати новий досвід при роботі зі школярами майбутнім педагогам-музикантам.

У наш час кожне місто та область України активно досліджується діячами культури різних галузей. Увага приділяється місцям, маєткам, закладам де існували культурні осередки різних напрямків, де жили та працювали відомі діячі мистецтва України та світу. Зберігаються речі, на яких працювали та якими користувалися люди, які розвивали певні галузі мистецтва [4, с. 142].

Тому туристичні подорожі та дослідження бажано починати з свого регіону, міста, містечка, району, селища і поступово розширювати цю географію до кордонів інших областей та регіонів нашої країни, паралельно вивчаючи особливості та відмінності розвитку того чи іншого культурного прошарку. Вчитися дискутувати про різні особливості розвитку культури, зокрема музичної, в різних регіонах та куточках нашої держави в різні епохи та історичні відрізки часу.

Мати на меті відвідування культурно-мистецьких та науково-просвітницьких заходів музеїв, бібліотек, закладів освіти і культури, музичні фестивалі, науково-практичні конференції, вистави, мистецькі заходи. Створювати фольклорні колективи, просвітницькі концерти засобами симбіозу видів мистецтва, долучаючи до них школярів, які навчаються в професійних закладах культурного розвитку та талановиту молодь.

Виховна мета туризму школярів, який пов'язаний з вивченням культурної спадщини України, зумовлює наступні загальні його види: туризм культурно-історичний, туризм культурно-монографічний (пов'язаний з відвідуванням місць перебування композиторів, письменників, поетів, художників та ін.); туризм історико-патріотичний. До відвідування цих місць треба проводити підготовку до проведення концертів, диспутів тощо.

Таким чином, актуальність цього дослідження обумовлена: станом сучасного суспільства та необхідністю активувати процес формування у школярів духовно-моральних якостей, особистісної культури і патріотизму; визнання важливості створення

умов для реалізації в практичній діяльності педагога-музиканта культурологічної складової музично-педагогічної освіти; необхідність знаходити та втілювати в школі нові сучасні форми виховної роботи.

Висновки та перспективи подальших розвідок напрямку:

1. Процес підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до організації туризму школярів, який пов'язаний з вивченням культурної спадщини України, являє собою єдність декількох взаємопов'язаних напрямків навчально-виховної роботи в ВНЗ, а саме: теоретичну загально-культурну підготовку, яка заснована на інтеграції знань, які отримані при вивченні дисциплін музично-історичного та культурного циклів, які формують у студентів уявлення про духовно моральні цінності культури України; методичну підготовку, яка формує у студентів-музикантів професійні навички в сфері культурного туризму як однієї з форм позашкільної виховної роботи, а також педагогічну практику, яка передбачає включення компонента лекторської роботи з питань української художньої культури, як об'єкту культурного туризму.

2. Педагогічними умовами підготовки студентів-музикантів до організації туризму школярів, який пов'язаний з вивченням культурної спадщини України є: усвідомлення виховної цінності української художньої культури, її розвитку духовно-моральних цінностей школярів; здійснення міжпредметних зв'язків культурологічної та спеціальної музичної підготовки; використання в процесі навчання творчих завдань, які моделюють ситуації виховної роботи зі школярами на прикладі української художньої культури; розвиток лекторської майстерності студентів в умовах педагогічної практики..

3. Ефективність засвоєння студентами-музикантами досвіду педагогічної діяльності в сфері туризму, який пов'язаний з вивченням культурної спадщини України, залежить від застосування комплексу спеціальних методів навчання: методу моделювання культурологічних проблемних ситуацій; методу емоційно-художнього впливу; методу «міні-лекцій»; методу художньо-образних асоціацій; методу виявлення духовно-моральних пріоритетів епохи, яка вивчається та ін.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Абрамов В. В. Історія туризму: підруч. / В. В. Абрамов, М. В. Тонкошкур; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. Х.: ХНАМГ, 2010. 294 с.
2. Остапчук В. В. Історія туризму: Навчальний посібник. / В. В. Остапчук, П. Ф. Коваль, Г. П. Андреева. Ніжин: Вид-во НДУ ім. Гоголя, 2008. 143 с.
3. Федорченко В. К., Дьорова Т. А. Історія туризму в Україні: Навч. посібник. – К.: Вища школа, 2002. 195 с.
4. Федорченко В. К. Історія екскурсійної діяльності в Україні: Навчальний посібник / В. К. Федорченко, О. М. Костюкова, Т. А. Дьорова, М. М. Олексійко. К.: Кондор, 2010. 166 с.

REFERENCES

1. Abramov, V. V. (2010). *Istoriya turyzmu*. [History of tourism]. Harkiv.
2. Ostapchuk, V. V. (2008). *Istoriya turyzmu*. [History of tourism]. Nizin.
3. Fedorchenko, V. K., Dyorova, T. A. (2002). *Istoriya turyzmu v Ukraini*. [History of tourism in Ukraine]. Kyiv.
4. Fedorchenko, V. K. (2010). *Istoriya ekskursiynoyi diyal'nosti v Ukraini*. [History of excursion activity in Ukraine]. Kyiv.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

НЕГРЕБЕЦЬКА Ольга Миколаївна –

кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри музичного мистецтва і хореографії Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.

Наукові інтереси: професійна підготовка майбутнього вчителя музичного мистецтва.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

NEGREBETSKA Olga Mykolaevna –

Candidate of Pedagogical Sciences, Senior Lecturer of the Department of Music and Choreography of Volodymyr Vinnychenko Centralukrainian State Pedagogical University.

Circle of scientific interests: professional training of a future music teacher.

Стаття надійшла до редакції 25.01.2020 р.